

NORSK TIPPING AS
Postboks 4414
2325 HAMAR

Saksbehandler
Monica Alisøy Kjelsnes

Vår dato
26.08.2025

Deres dato
03.06.2025

Deres ref.

Vedtak om ilegging av overtredelsesgebyr - Norsk Tipping AS

Vi viser til vårt brev av 29. april 2025 med varsel om ilegging av overtredelsesgebyr for brudd på pengespilloven § 8 første ledd jf. pengespillforskriften § 6 første ledd bokstav c). Videre viser vi til deres merknader til varselet datert 3. juni 2025.

1. Sakens bakgrunn

Norsk Tipping varslet Lotteritilsynet 31. januar 2025 om at det var avdekket en alvorlig feil ved trekningen av den nasjonale tilleggspremien i Eurojackpot. I møte med Lotteritilsynet samme dag, opplyste Norsk Tipping at spillere i spillelag, andelslag og andelsbank (syndikatspill) hadde fått en større vannersjanse i trekningene av den nasjonale tilleggspremien i Eurojackpot enn de skulle ha, og at feilen kunne ha foreligget i mange år. Videre opplyste Norsk Tipping at det var iverksatt umiddelbare tiltak for å sikre korrekte trekninger fremover.

Norsk Tipping sendte Lotteritilsynet en foreløpig rapport om hendelsen den 7. februar. Av rapporten gikk det frem at feilen lå i trekningsgrunnlaget til den nasjonale tilleggspremien i Eurojackpot og konkret hadde medført at hver enkelt spiller i syndikatspill hadde fått like mange «lodd i hatten» som antall rekker syndikatet har spilt, i stedet for at syndikatet hadde blitt betraktet som en spiller. Feilen hadde gitt spillere i spillelag, andelslag og andelsbank en urettmessig fordel ved trekningen, og ført til at syndikatspillere var overrepresentert blant vinnerne i pengespillet.

På bakgrunn av sakens alvor ønsket Lotteritilsynet å få en nærmere orientering om avviket. Det ble derfor avholdt et møte mellom Norsk Tipping og Lotteritilsynet 18. februar. I møtet opplyste Norsk Tipping at feilen var rettet, men at det fremdeles ble jobbet med å finne ut årsaken til feilen og når feilen oppstod. På spørsmål fra Lotteritilsynet om tilsvarende feil kunne foreligge i andre "lodd i hatten" trekninger, herunder Supertrekning i Lotto, kunne ikke Norsk Tipping utelukke dette, og opplyste at dette var noe som ville undersøkes. Lotteritilsynet ba også Norsk Tipping om å bli holdt orientert om saken senest innen utgangen av mars.

I møte 27. mars redegjorde Norsk Tipping for status i saken, og det ble bekreftet at tilsvarende feil også forelå i Supertrekning i Lotto. Norsk Tipping informerte også om at det var iverksatt tiltak for å sikre korrekte trekninger av dette spillet fremover. I e-post 9. april opplyste Norsk Tipping at feilen ved Supertrekning i Lotto var rettet, og at trekningen 19. april ville bli gjennomført som normalt. Lotteritilsynet ble i ettertid informert om at det også var feil ved denne trekningen.

Etter en grundig gjennomgang av sakens opplysninger og regelverket, konkluderte Lotteritilsynet med at vilkårene for å ilegge overtredelsesgebyr etter pengespilloven § 36 var oppfylt. Norsk Tipping ble i brev datert 29. april 2025, varslet om at vi vurderte å ilegge selskapet overtredelsesgebyr på inntil 46 millioner kroner for brudd på pengespilloven § 8 første ledd jf. pengespillforskriften § 6 første ledd bokstav c).

Norsk Tipping kom med merknader til varselet innen fristen 3. juni. I merknadene erkjenner Norsk Tipping å ha gjort alvorlige feil og aksepterer å bli ilagt overtredelsesgebyr, men ber Lotteritilsynet å vurdere å sette størrelsen på overtredelsesgebyret lavere enn 46 millioner kroner. Norsk Tipping ber også Lotteritilsynet avklare om utmålingen også inkluderer forhold før ny pengespillov trådte i kraft.

2. Lotteritilsynets vurdering av Norsk Tippings merknader

Lotteritilsynet har gått igjennom Norsk Tippings merknader til varselet om vedtak. Norsk Tipping aksepterer at det ilegges overtredelsesgebyr i saken, men har merknader knyttet til utmålingen av gebyrets størrelse. Norsk Tipping viser til og anerkjenner at feilene ved trekningene har eksistert over en lang periode, og opplyser at de har eksistert siden 2016 for den nasjonale tilleggspremien i Eurojackpot og siden 2015 for Supertrekning i Lotto. Norsk Tipping opplyser videre at det var ved innføringen av spillelag, og spesielt med mulighet for økt antall deltagelser per spillelag fra november 2024, at feilen ble mer fremtredende.

Lotteritilsynet har vurdert Norsk Tippings merknader, men kan ikke se at det fremkommer opplysninger som endrer vårt syn på saken. Det blir derfor fattet vedtak i samsvar med vårt varsel om vedtak datert 29. april 2025. Lotteritilsynets vurdering av overtredelsesgebyrets størrelse er nærmere behandlet under punkt 4.2.

3. Vedtak om ilegging av overtredelsesgebyr

Lotteritilsynet fatter følgende vedtak:

Med hjemmel i pengespilloven § 36 ilegges Norsk Tipping AS et overtredelsesgebyr på 46 000 000 – førstiseksmillioner – kroner for overtredelse av pengespilloven § 8 første ledd jf. pengespillforskriften § 6 første ledd bokstav c).

4. Begrunnelse for vedtaket

4.1 Ilegging av overtredelsesgebyr

Etter pengespilloven § 36 kan Lotteritilsynet ilegge overtredelsesgebyr mot den som forsettlig eller uaktsomt overtrer pengespilloven § 8, dersom overtredelsen er «*vesentlig*» eller «*har skjedd gjentatte ganger*». Av forarbeidene til pengespilloven, Prop. 220L (2020-2021) Lov om pengespill, punkt 16.6.4 fremgår det at «*Lotteritilsynet kan velge å ilegge overtredelsesgebyr etter en konkret helhetsvurdering av om det er hensiktsmessig med en slik reaksjon*». Videre står det at «*overtredelsesgebyr bare skal kunne ilegges for de alvorligste bruddene*» og skal «*ikke ilegges før andre forvaltningsreaksjoner er vurdert*».

Pengespilloven § 8 stiller krav om at tilbydere av pengespill skal ha tiltak for å sikre trygge pengespill. Etter pengespilloven § 8 første ledd skal tilbydere av pengespill «*gjennomføre pengespillene på en redelig måte som er egnet til å vinne allmennhetens tillit*». Dette innebærer blant annet at pengespilltilbyderne skal «*påse at pengespillene er tilstrekkelig sikret mot feil, misbruk og manipulering*», jf. pengespillforskriften § 6 første ledd bokstav c).

Etter Lotteritilsynets vurdering innebærer Norsk Tippings feil med trekningene av den nasjonale tilleggspremien i Eurojackpot og Supertrekning i Lotto, som har gitt spillere i spillelag, andelslag og andelsbank en urettmessig større vannersjanse enn andre spillere, et klart brudd på pengespilloven § 8 første ledd jf. pengespillforskriften § 6 første ledd bokstav c).

I forarbeidene til pengespilloven § 8, Prop. 220L (2020-2021) Lov om pengespill, punkt 10.2.5.2, er det fremhevet at det er et viktig hensyn i norsk pengespillpolitikk at spillerne kan stole på at regulerte pengespill foregår redelig og rettferdig. Forarbeidene fremhever at tilbydere av pengespill bør sikre «*at*

pengespillene blir korrekt gjennomført med trygge registreringsløsninger, sikre betalingsløsninger for innsats, og en garanti for at trekningen foretas på en tilfeldig måte og at premier utbetales i henhold til avtalen».

Pengespilloven § 8 første ledd og pengespillforskriften § 6 første ledd bokstav c) er helt sentrale bestemmelser i pengespillregelverket for å sikre at pengespillene blir gjennomført på en riktig og rettferdig måte som er egnet til å skape tillit. Dette innebærer at ethvert brudd på disse bestemmelsene kan bli ansett som alvorlige. Som enerettstilbyder av pengespill med høye premier, høy omsetning eller høy risiko for å skape spilleproblemer har Norsk Tipping et særlig ansvar for å innføre alle nødvendige tiltak for å sikre trygge og ansvarlige pengespill. Lotteritilsynet vurderer derfor at det er særlig alvorlig at Norsk Tipping har brutt pengespilloven § 8 første ledd jf. pengespillforskriften § 6 første ledd bokstav c)

Bruddet i denne saken er av en slik karakter, omfang og varighet at det utvilsomt er vesentlig. Vi viser til at det har foreligget en alvorlig feil i Norsk Tippings trekningss grunnlag for trekningene av den nasjonale tilleggspremien i Eurojackpot og Supertrekning i Lotto i flere år. Feilen har gitt spillere i spillelag, andelslag og andelsbank en urettmessig høyere vannersjanse enn andre spillere, og de som har spilt alene tilsvarende dårligere vannersjanser. Feilen har rammet flere millioner spillere, og har etter Lotteritilsynets vurdering medført at det har vært feil vinner i hver eneste trekning av disse pengespillene over flere år.

Feilen har ifølge Norsk Tipping foreligget i alle ukentlig trekninger av den nasjonale tilleggspremien i Eurojackpot siden 2016 og for de kvartalsvise trekningene av Supertrekning i Lotto siden 2015, og har ført til at syndikatspillere har vært overrepresentert blant vinnerne minst tilbake til 2021. Vi viser til Norsk Tippings foreløpige rapport datert 7. februar som viser at andel syndikatspillvinnere av nasjonal tilleggspremie i Eurojackpot fra 2021 til 2024 fordelte seg slik:

- 2021: Andel omsetning fra syndikatspill var 3,3 prosent, og andel vinnere av nasjonal premie fra syndikatspill var 20 prosent
- 2022: Andel omsetning fra syndikatspill var 4,5 prosent og andel vinnere av nasjonal premie fra syndikatspill var 19,6 prosent
- 2023: Andel omsetning fra syndikatspill var 5,7 prosent og andel vinnere av nasjonal premie fra syndikatspill var 33,7 prosent
- 2024: Andel omsetning fra syndikatspill var 6,9 prosent og andel vinnere av nasjonal premie fra syndikatspill var 37,9 prosent

Norsk Tippings beregninger knyttet til Supertrekning i Lotto viser også at syndikatspill er overrepresentert blant vinnere, men ikke i like stor grad.

Lotteritilsynet har i vurderingen av om overtredelsesgebyr skal ilegges kun vektlagt forhold som har skjedd etter at ny pengespillov, som gav tilsynet hjemmel til å fatte vedtak om slikt gebyr, trådte i kraft 1. januar 2023. Samtidig ser vi at forhold som har oppstått før den tid også vil være egnet til å svekke allmennhetens tillit til Norsk Tipping.

Fra 2023 har feilen rammet minst 108 trekninger årlig av den nasjonale tilleggspremien i Eurojackpot og Supertrekning i Lotto. I 2023 var det i underkant av 1,4 millioner som spilte Eurojackpot og omtrent 1,8 millioner som spilte Lotto hos Norsk Tipping. Tilsvarende var det i 2024 omtrent 1,5 millioner som spilte Eurojackpot og i underkant av 2 millioner som spilte Lotto hos Norsk Tipping. Det er således flere millioner spillere som årlig, gjennom flere år, har deltatt i et stort antall tilleggstrekkninger i disse pengespillene som ikke har blitt korrekt gjennomført, og feilen innebærer etter Lotteritilsynets vurdering et svært alvorlig brudd på pengespilloven.

At feilen har skjedd i et pengespill der vannersannsynligheten er minimal og spillers innsats per rekke er relativ liten begrenser konsekvensene av bruddet sammenlignet med om det hadde skjedd en feil ved

hovedtrekningen av Eurojackpot og Lotto, men gjør ikke feilen mindre alvorlig. Spillerne skal kunne stole på at trekningene av alle Norsk Tippings pengespill foretas på en tilfeldig, riktig og rettfærdig måte.

Overtredelsen har også skjedd gjentatte ganger og vi viser til at dette er andre gang på under ett år at Lotteritilsynet ilegger Norsk Tipping overtredelsesgebyr for brudd på pengespilloven § 8 første ledd jf. pengespillforskriften § 6 første ledd bokstav c). I tillegg har feilen skjedd i to av de største lotterispillene til Norsk Tipping.

Lotteritilsynet har vurdert andre forvaltningsreaksjoner, herunder pålegg om retting og tvangsmulkt, eventuelt forhåndsfastsatt tvangsmulkt. Etter en konkret helhetsvurdering av saken, har vi likevel kommet til at overtredelsesgebyr er riktig reaksjon. Å tilby pengespill og sikre at disse blir korrekt gjennomført er Norsk Tippings kjerneoppgave som spillerselskap. Vesentlige brudd som rammer et stort antall spillere er egnet til å svekke tilliten til selskapet, og bør etter vårt syn sanksjoneres med overtredelsesgebyr.

Overtredelsesgebyr er å anse som straff etter Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) artikkel 6, og det kreves klar sannsynlighetsovervekt for lovbrudd for at Lotteritilsynet skal kunne ilegge overtredelsesgebyr. Lotteritilsynet er ikke i tvil om at det har skjedd feil med trekningene av den nasjonale tilleggspremien i Eurojackpot og Supertrekning i Lotto. Norsk Tipping har opplyst at det har foreligget en feil ved trekningene i begge spill, og har fremlagt dokumentasjonen og opplysninger som viser at syndikatspill har vært overrepresentert blant vinnerne i begge spill.

For å kunne ilegge overtredelsesgebyr etter pengespilloven § 36 må den ansvarlige for overtredelsen ha handlet forsettlig eller uaktsomt. Skyldkravet i pengespilloven § 36 tilsvarer skyldkravet som fremgår av forvaltningsloven § 46. Lotterinemnda har i vedtak 30. april 2025, som gjaldt klage på Lotteritilsynets vedtak om å ilegge Norsk Tipping overtredelsesgebyr for feilutbetaling av premie, lagt til grunn at et foretak kan bli ilagt overtredelsesgebyr dersom en bestemmelse er overtrådt av noen som har handlet på vegne av foretaket. Dette innebærer at overtredelsesgebyr ikke kan legges Norsk Tipping på objektivt grunnlag, men forutsetter at noen som har handlet på foretakets vegne, har opptrådt forsettlig eller uaktsomt.

De faktiske forholdene i saken tilsier at en eller flere personer i Norsk Tipping har opptrådt uaktsomt. Saken gjelder overtredelse av pengespilloven § 8 første ledd jf. pengespillforskriften § 6 første ledd bokstav c), som stiller krav om at pengespilltilbydere skal gjennomføre pengespillene på en redelig måte som er egnet til å vinne allmennhetens tillit. Dette innebærer blant annet en plikt til å påse at pengespillene er tilstrekkelig sikret mot feil, misbruk og manipulering. Pengespillregelverket oppstiller en streng aktsomhetsnorm når det gjelder tiltak som skal sikre trygge og ansvarlige pengespill i tråd med pengespilloven §§ 7 og 8. Norsk Tipping må kjenne til kravene som fremgår av pengespilloven § 8 første ledd jf. pengespillforskriften § 6. Norsk Tipping har også som enerettstilbyder et særlig ansvar for at pengespillene de tilbyr gjennomføres i samsvar med regelverket. At Norsk Tipping ikke har overholdt handlingsnormen som oppstilles i pengespilloven § 8 første ledd og pengespillforskriften § 6 første ledd bokstav c) tilsier etter Lotteritilsynets vurdering at noen i selskapet har handlet uaktsomt.

Norsk Tipping fikk første varsel om at det kunne være noe feil med trekningene i november 2024. Norsk Tipping merket da en økning i antall spillelag, andelslag og andelsbank som vant den norske millionpotten i Eurojackpot. Lotteritilsynet er også kjent med at Norsk Tipping ble varslet om mulig feil den 24. januar, men likevel gjennomførte trekning både den dagen og 28. januar, før de undersøkte saken og konstaterte avvik 30. januar. For Supertrekning i Lotto igangsatte Norsk Tipping først undersøkelser i februar selv om selskapet hadde opplysninger som gav en klar indikasjon om at det kunne foreligge samme feil der på et langt tidligere tidspunkt. Etter Lotteritilsynets vurdering viser dette en alvorlig svikt i kontrollen med at spillene blir korrekt gjennomført, og at terskelen for å undersøke mulige feil og iverksette tiltak har vært for høy. Dette mener Lotteritilsynet er grovt uaktsomt.

4.2 Utmåling

Etter pengespillforskriften § 100 kan overtredelsesgebyr etter pengespilloven § 36 ilegges foretak med inntil ti prosent av foretakets omsetning i Norge året før gebyret fastsettes. For spillselskaper skal det tas utgangspunkt i omsetningen etter fradrag av utbetalte premier. I vurderingen i gebyrets størrelse, kan Lotteritilsynet blant annet ta hensyn til følgende forhold:

- a) Overtredelsesgebyrets preventive virkning
- b) Overtredelsens grovhet og varighet
- c) Overtrederens grad av skyld
- d) Overtrederens økonomiske evne
- e) Fordeler som er oppnådd eller kunne vært oppnådd ved overtredelsen
- f) Graden av samarbeid med myndighetene
- g) Eventuelle tidligere overtredelser av reglene om pengespill

Lotteritilsynet har ved utmålingen av overtredelsesgebyr kun tatt hensyn til forhold som har skjedd etter at ny pengespilllov trådte i kraft 1. januar 2023.

I formildende retning legger vi vekt på at Norsk Tipping gjennomgående har stort fokus på å tilby trygge pengespill, og har gode systemer for å sikre at pengespillene blir korrekt gjennomført. Vi legger også vekt på at Norsk Tipping raskt iverksatte tiltak for å unngå feil ved fremtidige trekninger når feilen først ble bekreftet. Norsk Tipping har også holdt Lotteritilsynet informert om saken.

I skjerpende retning legger Lotteritilsynet særlig vekt på overtredelsens grovhet og varighet, samt grad av skyld. At Norsk Tipping tilbyr trygge pengespill som spillerne kan ha tillit til at blir gjennomført på en riktig og rettferdig måte, er helt sentralt i den norske pengespillmodellen. Som enerettsaktør og med den markedsposisjonen Norsk Tipping har må det forventes at selskapet har kontroller som sørger for at denne type feil oppdages og rettes umiddelbart. Lotteritilsynet mener det er svært klanderverdig og gir grunnlag for sterk bebreidelse at Norsk Tipping ikke har avdekket feilen på et tidligere tidspunkt, at det gikk to måneder fra selskapet fikk første varsel om feilen til den ble avdekket, og at det ble gjennomført to trekninger med feil trekningsgrunnlag i trekningen av den nasjonale tilleggspremien i Eurojackpot etter at selskapet var kjent med at det kunne foreligge en feil. Dette er grovt uaktsomt.

Lotteritilsynet har to ganger tidligere ilagt Norsk Tipping overtredelsesgebyr for brudd på pengespilloven og pengespillforskriften, og her et gebyr på 4,5 millioner kroner for feilutbetaling av en premie utover de maksimale premiegrensene satt for kasinospill, og 36 millioner kroner for overtredelse av kravet om at spillere skal ha mulighet til å stenge seg ute fra spill. Overtredelsesgebyret på 4,5 millioner kroner ble satt ned til 2,5 millioner kroner av Lotterinemnda etter klage fra Norsk Tipping.

Lotteritilsynet mener denne saken gir grunnlag for å ilagge Norsk Tipping et overtredelsesgebyr som er høyere enn i de to forutgående saker. Vi viser særlig til at overtredelsens omfang og varighet, at bruddet er både vesentlig og har skjedd gjentatte ganger, og at dette er tredje gang det blir avdekket et alvorlig brudd hos Norsk Tipping på under ett år. Feilen med trekningene har også skjedd i to av de største lotterispillene til Norsk Tipping.

Etter en konkret helhetsvurdering av saken finner Lotteritilsynet det riktig å ilagge et overtredelsesgebyr på 46 millioner kroner. Norsk Tipping hadde i 2024 en omsetning på i overkant av 10,2 milliarder kroner, etter fradrag for utbetalte premier. Gebyret utgjør 0,45 prosent av dette. Dette er i nedre sjikt av hva vi kan ilagge, som er inntil ti prosent av omsetningen etter fradrag for utbetalte premier. Isolert sett vurderer Lotteritilsynet at sakens alvor og grad av skyld, kan tilsa et vesentlig høyere overtredelsesgebyr enn 0,45 prosent. Når vi likevel har falt ned på at dette er riktig nivå i saken her, har vi særlig lagt vekt på at beløpet er høyt og at Norsk Tipping etter vårt syn ikke har eller kunne oppnådd fordeler ved overtredelsen som tilsier at det er behov for å sette overtredelsesgebyret høyere. Vurdert i sammenheng med antatt preventiv virkning og de formildende omstendighetene som nevnt, har vi kommet til at 46 millioner kroner er riktig nivå.

5. Klageadgang og betalingsfrist

Dere kan klage på dette vedtaket og fristen for å klage er tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal sendes til Lotteritilsynet. Dersom vi ikke tar klagen til følge, vil saken oversendes Lotterinemnda for klagebehandling, jf. pengespilloven § 29.

Dersom dere ikke klager på vedtaket, vil overtredelsesgebyret normalt forfalle til betaling fire uker etter vedtaksdato, jf. forvaltningsloven § 44 femte ledd. Overtredelsesgebyret vil bli fakturert og krevd inn av Statens Innkrevingsentral på vegne av Lotteritilsynet. Et endelig vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg, jf. pengespilloven § 36 annet ledd.

Lotteritilsynet kan beslutte at vedtak om ilegging av overtredelsesgebyr ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort, jf. forvaltningsloven § 42.

Med hilsen

Tore Bell
Avdelingsdirektør

Atle Hamar
Direktør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur